

To povzroča vrenje novega fašizma

Medtem ko je ždel Peter Lorenz, voditelj krščanskih demokratov v Zahodnem Berlinu, v »ječi« anarhistične skupine »Gibanje 2. junij«, je njegova stranka zmagala pri nedeljskih deželnih (mestnih) volitvah. Z drugega mesta se je prebila na prvo mesto med zahodnoberlinskimi strankami. Dobila je 44,1 odstotka glasov, socialistična pa le 42,7 odstotka. Po splošnem mnenju je k temu veliko pripomoglo ravno Lorenzovo ujetništvo. S tem, da so volili njega (bil je glavni kandidat krščanskih demokratov) so ljudje protestirali proti anarhističnemu nasilju in terorju. Zato ni čudno, da so se pojavili v nemški in tudi v ostali evropski levici, posebno med socialisti, komentarji, da gre pri teh anarhistih za provokaterje, ki delajo v interesu desnice in celo fašistične desnice. Iz tega vzroka znani zahodnoberlinski advokat Horst Mahler, ki je bil tesno povezan s tolpo Baader-Meinhof, ni hotel oditi z drugimi štirimi izpuščenimi anarhisti iz ječe na letalo, ki naj bi jih bilo odpeljalo v »svobodo« nekam v Afriko ali Azijo. Rekel je, da nima nič skupnega z »Gibanjem 2. junij«, ne le zato, ker jih smatra za provokaterje, ampak tudi zato, ker je prišel do zaključka, da individualni terorizem ne pomaga delavskemu razredu niti za ped naprej in služi desnici pri njeni igri. Isto je izjavila mlada anarhistka Gabriela Kroecher.

V Italiji je te dni ostro napadel zunajparlamentarno levico tajnik komunistične stranke Berlinguer in jo tudi označil za provokatorsko. Toda najbrže se vsi ti motijo, ker ne gre za provokaterje, ampak za skrajni pojav utopičnosti in odtujenosti pri današnji mladini. Ti mladi, že v rani mladosti nasičeni z vsemi udobnostmi »meščanske« in »potrošniške« družbe (in te udobnosti tudi zdaj ne zavračajo), so naveličani vsega in iščejo zato nove psihične in živčne dražljaje. V celoti odklanjajo današnjo družbo, kakršnokoli, in težijo po neki novi, popolni družbi. Toda iz njih ni mogoče dobiti racionalne razlage, kakšna naj bi bila ta družba, kako naj bi po njihovem delovala in kako priti do nje. Mogoče je dal še najbolj smiselno razlago teh anarhističnih protestnikov te dni papež, ko je dejal, da

(Dalje na 2. strani)

Uspeh Koroške enotne liste

V nedeljo so bile na Koroškem deželno-zbornske volitve. Volilni izidi so pokazali, da se v primerjavi s prejšnjo mandatno dobo ne bo v deželni zbornici nič spremenilo. Socialisti so obdržali absolutno večino, to je 51,4 odstotka glasov in 20 sedežev; ljudska stranka je zbrala 32,4 odstotka glasov ter ohranila 12 sedežev; Svobodnjaška stranka je dobila 11,8 odstotka glasov ter bo imela v deželnem svetu štiri predstavnike. Avstrijska komunistična partija je dosegla šest tisoč trinajst glasov ali dva odstotka ter ni dobila nobenega sedeža. Koroška enotna lista, ki je izključno slovenska, je prejela šest tisoč 130 glasov, to je nekaj čez dva odstotka. Za doseg enega sedeža v deželnem svetu je bilo potrebno vsaj sedem tisoč 500 glasov.

Dober začetek

Nepoučenemu opazovalcu se bo zdelo, da koroški Slovenci niso dosegli tistih uspehov, ki so jih pričakovali. Dober poznavalec koroških razmer pa bo ugotovil, da so koroški rojaki dosegli kar lep volilni uspeh. Predvsem je takšnemu poznavalcu znano, da so koroški Slovenci na nedeljskih deželnih volitvah prvič po dolgih letih samostojno nastopili. To dejstvo pa pomeni v političnem življenju koroških Slovencev pravi revolucionarni preobrat. Za popoln uspeh takšnega preobrata pa bi bil potreben daljši proces v političnem prebujanju širših plasti slovenskega življa na Koroškem. Do nedavnege pa sta še obe osrednji slovenski politični organizaciji priporočali svojih pristašem, naj glasujejo za avstrijsko socialistično odnosno ljudsko stranko. Očitno pa je, da je ta revolucionarni preobrat zajel na nedeljskih volitvah na Koroškem predvsem politično zrelejšo plast slovenskega življa, medtem ko mnogi ljudje še niso povsem doumeli nujnosti samostojnega slovenskega volilnega nastopa, ali pa so se znašli v duhovnem precepu. Mnogi slovenski ljudje so iz navade ponovno glasovali za socialiste ali za folkspartajce. Nič čudnega, saj tako so glasovali na prejšnjih deželnih in političnih volitvah in tako so glasovali tudi njihovi predniki. Vse kaže, da bo potrebno daljše obdobje političnega preoblikovanja in zorenja, da bodo širše množice doumele koristnost samostojnih političnih nastopov.

Protislovenska kampanja

Pripomniti je še, da koroški Slovenci tudi tokrat niso šli povsem enotni na volitve. Ena od dveh osrednjih slovenskih organizacij je svojim pristašem dala na izbiro, da volijo Koroško enotno listo ali pa avstrijsko komunistično partijo, na listi katere je na drugem mestu kandidiral Slovenec. Nedvomno, da je tudi ta lista odnesla Koroški enotni listi nekaj glasov.

Predvsem pa je treba upoštevati okoliščine, v katerih je potekala volilna kampanja na Koroškem. Vse tri glavne nemške politične stranke so med seboj kar tekmovale, katera bo bolj nacionalistična in protislovenska. Da je obstajalo (in še obstaja) tako protislovensko vzdušje, potrjujejo tudi nekateri avstrijski listi. Tako je graški dnevnik »Neue Zeit« zapisal v ponedeljek, da so se med to volilno kampanjo kot nikdar prej razbohotile nacionalistične in protislovenske strasti. List pristavlja, da se nekateri naprednejši socialisti zavedajo, da pomenijo nedeljske volitve za socialistična stališča dejanski poraz. Koroški socialisti so namreč v volilnem boju zavzeli nepopustljivo stališče do zahtev slovenske manjšine. Kandidati vseh glavnih avstrijskih strank so ob vsaki priložnosti poudarjali, da nasprotujejo ureditvi položaja slovenske manjšine ter dajali razumeti, da ne bodo podpirali uresničenja sedmega člena državne pogodbe, ki predvideva slovenske šole, enakopravnost slovenskega jezika v upravi in sodstvu, udeležbo Slovencev v kulturnem, upravnem in sodnem ustroju, zaščito etničnega značaja in soodločanje manjšine pri oblikovanju njene usode.

In prihodnost?

Po volitvah je glavni kandidat Koroške enotne liste dr. Pavel Apovnik dejal, da je relativni neuspeh liste posledica dejstva, da ji je stala nasproti strnjena protislovenska in protimanjšinska fronta. Po njegovem mnenju so možnosti za tvorne razgovore z zvezno in deželno vlado zdaj še manjše.

Prepričani pa smo, da bo prav teh šest tisoč slovenskih volivcev tisto jedro, ki bo ob pomoči matičnega naroda pripomoglo, da bodo morale končno kloniti nemške stranke in priznati koroškim Slovincem pravice, ki jih predvideva državna pogodba.

Nauk za nas vse

Izidi nedeljskih volitev na Koroškem nam ponovno dokazujejo, kako je zgrešeno in mnogokrat celo usodno vključevanje Slovencev v tuje politične stranke. Koroški Slovenci so že zdavnaj opustili samostojne politične nastope. S tem so prenehali biti politični subjekt in postali objekt, s katerim so nemške stranke ravnale po kriterijih, ki so jim jih narekemale njihove koristi. Toda nastopil je čas, ko bi morale nemške stranke, katerim so desetletja tlakovali, poplačati njihovo tlako s tem, da bi podprle njihove osnovne pravice do narodnega obstoja. Tokrat pa so nemške stranke vse po vrsti odpovedale. Še več — pokazale so se takšne, kakršne so v bistvu vedno bile:

(dalje na 3. strani)

RADIO TRST A

:: NEDELJA, 9. marca, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Glasba F.J. Haydna. 10.15 Poslušali boste. 15.15 Mladinski oder: »Jurij Kozjak, slovenski janičar«. Napisal Josip Jurčič, dramaturg Franc Jeza. Drugi del. RO. Režija: Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Nedeljski koncert. 17.30 »Tre četrtine lune«. Drama, napisal Luigi Squarzina, prevedla Lelja Rehar. Stalno slovensko gledališče v Trstu. Režija: Jože Babič. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.30 Ritmične figure.

:: PONEDELJEK, 10. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.30 Radio za šole (za srednje šole) »Daleč od doma: emigracija«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Radio za šole (za srednje šole — ponovitev). 18.50 Baročni orkester. 19.10 Odvetnik za vsakogar, pravna socialna in davčna posvetovalnica. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Srečanja - Pianist Marijan Fajdiga. Slavko Osterc: Koral in fuga; Marij Kogoj: Dolce e tranquillo; Karol Pahor: Slovenska suita. - Rastline v domačem izročilu - Slovenski ansambli in zbori. 22.15: Klasiki ameriške lahke glasbe.

:: TOREK, 11. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Medigra za pihala. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. Violinist Salvatore Accardo, pianist Antonio Beltrami. 18.50 Jazz trio Andrea Centazzo. 19.10 Italijanski dialektalni pesniki v Trstu (Josip Tavčar). 19.30 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 Richard Wagner: Parsifal, opera Prvo dejanje. 22.35 Nežno in tiho.

:: SREDA, 12. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol): »Rišimo skupaj«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.50 Tržaška komorna skupina. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. 21.45 Motivi iv filmov in glasbenih komedij.

:: ČETRTEK, 13. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja slabma. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah 17.00 Za mlade poslušavce 18.15 Umetnost. 18.30 Raffaello de Banfield (Bruno Bidussi). 19.10 Zgodovina verskih gibanj v Italiji (Paolo Brezzi). 19.25 Pisani Balončki (Krasulja Simoniti). 20.00 Šport. 20.35 »Črpalčka«. Napisal James Cameron. Prevedla: Nada Konjedic. RO. Režija: Jože Peterlin. 21.20 Skladbe davnih dob. 21.45 Južnoameriški ritmi

:: PETEK, 14. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol): »Ljudje in poklici: šofer«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za II stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.50 Sodobni slovenski skladatelji. Darijan Božič: Koncert za trobento in orkester; Elongacije za klavir in 12 instrumentov. 19.10 Slovenska povojna lirika: »Dvom in up - pesmi Irena Žerjal« (Lev Detela). 19.30 Jazz glasba. 20.00 Šport. 20.30 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. Vodi Eugen Jochum. 22.10 V plesnem koraku.

:: Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30 - 15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio - oddaja va avtomobiliste. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Violinist Zarko Hrvatič, pianistka Neva Merlak. Alojz Srebotnjak: Sonata; Antonio Vivaldi - pred. Ottorino Respighi: Sonata v d duru za violino in bas. 18.50 Glasbena zlepljenka. 19.10 Kulturni spomeniki naše dežele: »Stara torkla v Dolini« 19.40 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »V Sibilinem vetru«. Roman, napisal Alojz Rebula, dramaturg Zora Tavčar. IV. del. RO. Režija: Jože Peterlin. 21.30 Vaše popevke. 22.30 15 minut s Faustom Papetijem.

To povzroča novo vrenje fašizma

(Nadaljevanje z 1. strani)

so se usmerili v materializem, hedonizem, egoizem. Dejansko lahko le tak skrajni egoizem, ki prezira pravice vseh drugih, pripelje do takih samovoljnosti in hudodelstev, kot jih je zagrešila anarhistična skupina v Berlinu. To so socialno in psihično bolni ljudje, ki pa smatrajo za abnormalne vse druge. Temu je treba prišteti še individual-

Jugoslavija je po veleposlaniku Vlahovu ostro protestirala pri avstrijskem zunanjem ministrstvu, ker je Avstrija dovolila, da se je skupina vodilnih ustaških emigrantov udeležila 21. februarja pogreba umorjenega ustaša N. Martinoviča v Celovcu in ob tej priložnosti priredila protijugoslovanski nastop.

2000 prebivalcev malega otoka Banaba, ki spada k Gilbertovemu otočju na Tihem oceanu, zahteva od britanske vlade neodvisnost ali vsaj pravico, da se kot federalna država priključijo neodvisnemu Fidžiju.

Med obiskom italijanskega predsednika Leoneja v Saudski Arabiji v preteklih dneh so razpravljali predvsem o veliki vlogi, ki naj bi jo imela italijanska podjetja pri izvajanju razvojnega načrta te petrolejske države, za katerega je določenih (v petih letih) 60 milijard dolarjev.

no nagnjenje k nasilju in kriminalu, pa imamo »Gibanje 2. junij« in podobna.

Ni pa dvoma, da je to eden najmočnejših reagensov, ki že povzročajo in bo v vedno večji meri povročal vrenje novega fašizma.

—o—

TUDI LA MALFA NE VE, KAJ BO

Pretekle dni se je končal dolgi kongres italijanske republikanske stranke v Genovi. Na njem so odklonili »zgodovinski kompromis« s komunistično stranko in hkrati tudi takoimenovano »laično fronto«, ki naj bi obsegala vse leve in levo-sredinske stranke kot alternativo vladanja Krščanske demokracije. Strankin tajnik La Malfa pa je tudi izjavil, da nikakor ne more reči, kaj bo po deželnih volitvah v juniju. Pokazal pa je zaupanje v demokracijo, enako kot ves republikanski kongres.

ZDRAVLJENJE INTELEKTUALCEV

V Sovjetski zvezi so spet aretirali disidenta pisatelja Anatolija Marčenka, znanega po knjigi »Moje pričevanje« o bivanju v koncentracijskem taborišču. Ni se redno javljal policiji v svoji konfinaciji in baje se hoče tudi izseliti v Ameriko. Poročajo tudi, da je v sovjetskih umobolnicah okrog 7000 intelektualcev - disidentov, da bi jih »ozdravili« od nepravilnih idej.

Mihec in Jakec se menita, kako je blu na anem koncerti

— E, Jakec moj, tudi jest sm biu na anem koncerti.

— Ma ne! Ti de si biu na koncerti? Ma kam čemo tu zapisat?

— Ja, ja, sm proudu. Za delat gnečo.

— Kej?

— Ja — za delat gnečo. Je pršu dol an forte moderen orkester al taku nekej. An orkester ke gode samo tako muziko na izem. Srukturalizem, aleatorika, dodekafonija in vse sorte drugeh kakofonij. Jn organizatorji so se bali, de bo malo ledi, zatu ke ta orkester gode strašno učeno muziko in taku so bobnali vkep več ledi ku so mogli. Jn tawk sm šou tudi jest.

— Pej ki je blo tu?

— E, je blo u kulturnem domi jn tisti orkester se kliče Slavko Osterc. Sej jeh ni blo dosti. Aneh deset. Jn še tisti niso godli zmiram. Kašen kos so godli tudi samo u peteh, kašen u šesteh. Tudi ana pevka je nekaj pojala.

— Jn kaku je blo?

— Strašno lepu. Zdej je naredu flavtist pilipilopiliiu, pole je naredu uni na ruh tululuuuu, pole je rekla oboa kvek, pole je uni zaraštau po klavirji... Ti rečem, je blo šele za poslušat. Se zna, so bli tudi takšni kosi, ke so kar naprej delali samo fidel, fidel jn ni telo nikoli končat. Ma tudi na koncerti je treba znat kej potrpet. Ma mene je narbol jezilo, ke jem Glasbena matica ni dala en klavir u redi.

— Ma sej se ti na klavirje ne zastopesh!

— Se ne zastopem, ma sm vidu. Znaš: an cajt je šlo vse u redi ma pole se je Aci Bertoncelj kar naenkrat ustavu, je denu dol tisti pult kamer so note, ustou jn začnu nekej tipat po strunah od klavirja. Je potegnju za ano struno, je potegnju za drugo; pole se mi je zdelo, de briše prah ses strun, pole je jemu ano ketenco jn šlatau ž njo po strunah. Je gledau če, je gledau les jn neč mu ni blo prou. Jn pole je kar naenkrat zastokau. Jest ne znam kej je blo. Morbet je bla u klavirji kašna meš jn ga je ugriznela u prst. Ma ni moglo bet neč hudga, zatu ke pole se je vsedu nazaj jn godu naprej.

— Jn ta drugi? Čem reč ta drugi godci, so mu kej pomagali?

— Neč. Uani so godli naprej po svoje ku de ni neč.

— Pej ledje, ke so poslušali?

— O, neč posebnega. Ceu cajt so se držali ku na pogrebi. Samo kadar so se uni na odri ustauli so nomalo poploskali. Kej češ, že krejanca kliče, de kadar se godci ustavejo, de se ploska. Ma tisto ploskanje je blo tako koker na kašnem občnem zbori kadar konča kašen referat jn so nekateri vre zaspali al pej tabat, kadar imenavajo vseh sort prestaunike jn je treba vsakmi posebe zaploskat. Ta prvi še jemajo nekej ploskanja, ma pole ke se lišta vleče kar naprej, je ploskanja zmiram mejn.

— Jn drugače? Je blo lepu?

— Je blo lepu, ma vselih na koncert ne bom šou več. Dragi moj, enkrat gre uasu na ledi.

Gospodarsko-socialni problemi koroških Slovencev

Pravkar je prispela v Trst knjiga »Gospodarsko-socialni problem koroških Slovencev«, ki jo je izdal Dom prosvete v Tinjah. Knjiga vsebuje predavanja in razprave s seminarja o koroških problemih, ki je bil prejšnjo zimo v domu prosvete v omenjenem koroškem okraju. Natisnila jo je tiskarna Družbe svetega Mohorja v Celovcu in ji dala zelo čedno opremo z več reprodukcijami grafik znanega koroškega slikarja in grafika Wernerja Berga. Ta slikar slika in usposablja skoraj izključno koroške slovenske ljudi in njihove domačije in deželo.

Knjiga, ki šteje okrog 110 strani in je nastala nedvomno tudi po zaslugi pobud podobnih knjig o študijskih dneh v Dragi, nas naravnost presenetli s svojim realizmom pri obravnavanju koroških problemov, po običajnih poplavalah besed in fraz, s katerimi Slovenci navadno obravnavamo usodo naših ljudi na Koroškem, ne da bi skušali zares prodreti v njihove narodnostno, gospodarske, socialne in kulturne probleme.

Lahko se reče, da pomeni ta knjiga nekak preobrat tudi v koroški javnosti sami, ki se je končno začela zavedati, da se usoda koroških Slovencev ne bo dala izboljšati s samimi pritožbami in kričanjem o krivicah, ki jih delajo drugi, ampak predvsem z delom in ustvarjanjem vsakovrstnih kvalitet, od političnih do gospodarskih.

Na uvodnem mestu je objavljen statistični pregled »Koroško gospodarstvo v številkah«. Sledi razprava inženirja Blaža Singerja »Gospodarske organizacije koroških Slovencev«. Takoj na začetku njegove razprave beremo tele značilne besede: »Zdi se mi, da bomo pri razmišljanju, kako smo bili in kako bomo lahko kos zahtevam industrijske družbe, ostali na tleh stvarnosti najlaže, če se bomo držali velike resnice, da moramo sodobniki najprej obvladati in izoblikovati to, kar so nam naši predniki posredovali iz preteklosti, drugače ne bomo obvladali sedanosti in našli poti v prihodnost. Le to, kar je med nami v preteklosti vzniklo od spodaj navzgor, lahko narodno gospodarsko izoblikujemo in prilagodimo sedanosti kot izhodišče v prihodnost, za boljšo gospodarsko zakoreninjenost in obstoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem«. V razpravi navaja marsi-

kak zanimiv podatek. Iz nje na primer vzemo, da je narastel Celovec od leta 1869 do 1971 od 19 tisoč na 74 tisoč prebivalcev, dalje gibanje oziroma nazadovanje prebivalstva v številnih koroških občinah, kjer bivajo Slovenci. V vseh okrajih so številne občine, kjer je število prebivalstva nazadovalo, in to ravno tam, kjer živijo precej zavedni slovenski ljudje, kot na primer v Radišah in na Selah. Avtor opozarja tudi na občutne diskriminacije, ki so se dogajale in se še dogajajo s strani oblasti na račun slovenskega prebivalstva na Koroškem, kot na primer pri razdeljevanju pomoči iz sredstev Marshallovega načrta za nakup kmetijskih strojev. Tako je na primer pet sodnih okrajev v spodnji koroški dobilo il Marshallovega načrta le 136 tisoč šilingov, medtem ko je pet sodnih okrajev na nemškem gornjem Koroškem dobilo 729 tisoč šilingov. Podobne razlike kažejo tudi primerjave na področju pospeševanja živinoreje, poljedelstva in razvoja gorskih kmetij — nadaljuje inženir Singer. Iz njih je razvidno, da so kmetje v nemških predelih dežele bili deležni petkrat višjih subvencij, kot pa so jih bili deležni kmetje z dvojezičnega ozemlja. Da so bili med slednjimi v prvi vrsti deležni pomoči nemški kmetje, ni treba posebej dokazovati. Inženir Singer tudi kritizira delovanje slovenskih gospodarskih organizacij na Koroškem v preteklosti in pride do naslednjega zaključka:

»Spoznajmo čas, pomagajmo si sami, potem nam bo pomagano! Če bomo od naših forumov in forumčkov občutili vsaj polovico toliko dejanj za našo boljšo gospodarsko zakoreninjenost, kot pa slišimo vedno spet ponavljajočih se svetovnonazorskih in drugih krilatic, potem se nam za prihodnost koroških Slovencev ni treba bati«.

Objavljeni so tudi drugi daljši in krajši referati in posegi na seminarju, ki so podrobno osvetlili gospodarski, pa tudi politični položaj na Koroškem. Dr. Jurij Zalokar pa je zastopal za razpravo »Prebujenje iz noči raznarodovanja«. Daljšo razpravo je prispeval tudi Franc Wedenik z naslovom »Sociološki vidiki asimilacije«.

V diskusiji so sodelovali ne le izobraženci, ampak tudi kmetje in trgovci ter obrtniki. Tako ima ta knjiga resnično dokumentarno vrednost.

fj

—o—

LEP USPEH KOROŠKE ENOTNE LISTE

(Nadaljevanje z 1. strani)

protislovenske. Zdaj bo moralo jedro šest tisoč zavednih in politično zrelih Slovencev z velikimi naporji in žrtvami popravljati usodne napake, ki so jih zagrešili neodgovorni voditelji, ki so iz narodnega malodušja ali iz »ideoloških« razlik silili preproste ljudi, da so se vključevali v tuje stranke in volili njihove liste. Vsakemu politično zrelemu članu slovenske narodne skupnosti naj bodo izidi nedeljskih volitev na Koroškem tudi nauk, kam pripelje narodna nenačelnost političnih malodušnežev in ideoloških skrajnežev.

Mitja Ribičič: »Ne povzročati nepotrebnih zapletov ob veri in neveri«

Na seji republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije v Ljubljani dne 29. februarja je njen predsednik Mitja Ribičič razložil predlog njenega statuta. Pri tem se je dotaknil raznih aktualnih problemov in med njimi tudi onosa med komunisti in katoliki oziroma vernimi, nedvomno v zvezi z znano zadevo, ko so na nekem shodu ZK v Ljubljani nekateri udeleženci zahtevali, da se napravi seznam »verskih aktivistov«, da bi se jim lahko preprečilo prevzemanje pomembnejših funkcij, in z zadevo zaplembe »Družine«.

Ribičič je rekel med drugim: »... Kar je močno povečalo vlogo, pomen in možnosti Socialistične zveze delovnega ljudstva, je razširitev ustavnih samoupravnih pravic na vsa področja družbenega delovanja delavskega razreda, delovnih ljudi in občanov. Nobenega vprašanja ni več, ki ga ne bi ustavna listina človekovih in narodnih pravic naslanjala na združeno delo, na samoupravne interesne skupnosti. To tudi je postavilo Socialistično zvezo pred nove naloge in odgovornosti. Težiti moramo za tem, da bi se zapletli in spori na teh pomembnih področjih dejavnosti, ki močno vplivajo tudi na javno mnenje in politično razpoloženje prebivalstva, razreševali demokratično in strpno, spoštuječ osebnosti, in z orožjem argumentov — ves čas znotraj Socialistične zveze, zlasti pa takrat, ko spori nastajajo, ne šele potem, ko se tako razrastejo, da terjajo družbeno intervencijo.«

Ribičič je potem nadaljeval: »V statut smo zapisali, da Socialistična zveza združuje delovne ljudi neglede na nazorske, verske, narodnostne in druge razlike. V nekaterih republi-

kah so bili mnenja, da navajanje nazorskih razlik lahko pomeni alternativo programu Zveze komunistov, katerega idejnopolična izhodišča in smotre sprejemamo kot temeljno programsko usmeritev SZDL. Mislim, da ti pomisleki niso na mestu. SZDL pri svoji programski usmeritvi nedvomno izhaja iz idejnopoličnih in družbenoekonomskih smotrov socialistične revolucije, kot so zapisani v programu Zveze komunistov, in iz spoznanja množic, da ti programski smotri ustrezajo težnjam in interesom delovnih ljudi, vsem našim narodom in narodnostim. To pa seveda ne pomeni, da enačimo Socialistično zvezo z Zvezo komunistov ali da vključujemo v SZDL samo ljudi komunističnega svetovnega nazora, ki v celoti tudi nazorsko sprejemajo program in družbenopolitično delujejo v skladu s statutom Zveze komunistov. Če bi ravnali tako, bi v Socialistični zvezi šli tudi mimo vseh občanov nematerialističnega svetovnega nazora in vernikov mnogih ver.«

»V SZDL vemo,« je dalje rekel Mitja Ribičič, »da velika večina vernih ljudi danes — in ne le danes, ampak od NOB dalje — neglede na svoje versko prepričanje oblikuje našo politiko, deluje v socialističnem samoupravljanju in javnem življenju. Prizadevamo si torej, da ne bi povzročali umetnih zapletov v družbi ob vprašanju nazorskih pogledov na svet na podlagi vere ali nevere. Črta ločnica, po kateri moramo izvajati politično diferenciacijo, mora biti odnos do socialističnega samoupravljanja in neuvrčenosti, do tega, ali je občan iskren patriot in dober socialistični samoupravljalec, ki se skupaj s tovariši ob delu povezuje in oblikuje nove odnose med ljudmi in narodi.«

GLASBENA MATICA - TRST

Abonmajnska sezona 1974-75

V ponedeljek 10. marca 1975 ob 20,30 uri v Kulturnem domu v Trstu

ORKESTER GLASBENE MATICE

Dirigent:

OSKAR KJUDER

Solista

ŽARKO HRVATIČ - violina

FIAMMETTA ZULIANI - oboa

Spored:

K. Stamitz: Orkestralni kvartet v F-duru op 4

G. F. Haendel: Koncert v g-molu za oboo in godalni orkester

J.S. Bach: Koncert v E-duru za violino in godalni orkester

W.A. Mozart: Salzburška simfonija v F-duru št. 3 (KV 138)

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice Ul. R. Manna 29 - Tel. 418-605 in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Slovenska skupnost odklanja takšne rezervate

V petek dne 28. februarja se je sestal Izvršni Odbor Slovenske skupnosti v sestavi Lokar, Terčon, Tul. Seji je prisostvoval tudi predsednik Sveta SS Harej. Odbor je izrazil svoje zadovoljstvo vsled rednega in odgovornega poteka volitev na slovenskih osnovnih, srednjih, in višjih srednjih šolah, ker se je pri tem pokazala visoka zrelost naših ljudi, ki so, kjer le mogoče, dali skupno podporo enotnim in soglasno postavljenim listam.

Glede avtoporta na Fernečah je odbor pozdravil soglasni sklep občinskega sveta repentaborske občine, ki je s svojim nastopom pod vodstvom župana Mihe Guština opravičil zaupanje slovenskih volivcev in učinkovito zaščitil interese in koristi domačega prebivalstva. Pri tem je bilo poudarjeno, da je SS sicer za čimprejšnjo izgradnjo važnega mednarodnega tranzitnega objekta, da pa je proti temu, da se na Tržaškem in tudi drugje v naši deželi takšne in podobne gradnje vršijo skoraj izključno na račun in v škodo slovenskega prebivalstva. S takšno prakso je treba prenehati. Za svoj naravni kapital, zemljo, moramo Slovenci dobiti v zameno ne le pravično denarno odškodnino, temveč, tudi druge dolgoročne koristi, ki lahko nadoknadijo izgubo tega bistvenega gospodarskega činitelja, ki ga odajamo za splošno, javno korist.

Podobno stališče je Izvršni odbor zavzel tudi do vprašanja kraških rezervatov. SS ponavlja svoje odklonilno stališče do obsto-

ječega zakonskega osnutka, ki ne predvideva nikakršne oblike zaščite manjšine ter samoupravljanja prebivalstva, ki bo z ustanovitvijo rezervatov najbolj prizadeto in, ki je edino poklicano, da upravlja in izkorišča svoje dobrine, kakor je to v zadovoljstvo manjšine in večine vršilo v preteklosti, ohanjajoč pri tem naravne lepote Krasa v najboljši obliki. Izvršni odbor Slovenske skupnosti je proti temu, da se do Slovencev še nadalje vzdržujejo na pol kolonialni odonsi.

Spričo teh dejstev ter spricho odnosa večinskih strank do pravice uporabe slovensčine v javnih organih je IOSS pozitivno ocenil zadržanje deželnega svetovalca Štoke, ki je nastopil odklonilno do deželnega proračuna in to prvič v zgodovini odnosov SS do strank leve sredine. Kljub načelnim obljubam ni namreč Dežela doslej ničesar storila, da bi vsaj delno omilila ostrino manjšinskih problemov, ki so bili pred vso javnostjo izneseni tudi na manjšinski konferenci, julija v Trstu. SS tudi odklanja tezo, da dežela ni pristojna za manjšinsko problematiko. Prav obratno je res: smatramo, da je za te probleme pristojna predvsem dežela, ki je najvišje upravno telo na lokalni ravni.

IOSS izraža svojo soglasno podporo enotni slovenski listi na bližajočih se obrtniških volitvah. Z razliko od nekaterih političnih sil ustavnega loka smatra namreč, da so enotne slovenske liste nujne in to vsaj dotlej dokler bodo ostajala odprta glavna vprašanja manjšinske zaščite.

—o—

S SEJE SVETA ZVEZE NEPOSREDNIH OBDELOVALCEV ZEMLJE V TRSTU

(Podrobno preučen problem Kraških rezervatov)

V ponedeljek 24. februarja, se je v prostorih Zveze v ulici Roma sestal Svet pokrajinske zveze neposrednih obdelovalcev zemlje v Trstu in je podrobno preučil delovanje Zveze v preteklem letu in izdelal program za bodoče leto.

Med drugimi perečimi vprašanji kmetijstva v naši pokrajini je bil na dnevnem redu tudi problem kraških rezervatov.

Zveza sledi temu problemu z veliko zaskrbljenostjo in pažnjo. Saj se je odbor že večkrat zavzel pri pristojnih oblasteh zaradi velikih nesoglasij in pomanjkljivosti, ki

jih vsebuje zakonski osnutek (poslan je bil spreminjavalni predlog dne 31.3.73 deželnemu predsedniku Berzantiju in odv. Comeliju, ter pripombe k omenjenemu osnutku dne 28.2.1974 vsem deželnim poslancem, županom pokrajine in goriškega ozemlja, ki spada pod Kraške rezervate.)

Svet je z odobravanjem prejel na znanje pripombe, ki jih je Zveza predložila k zakonskemu osnutku deželnega zakona 389, kateri pa niso vključeni v novi osnutek št. 102 iz novembra 1974 (trenutno v diskusiji na deželi).

Soglasno so obsodili zakonodajce, ki vztrajajo pri izključevanju človeškega elementa iz tržaškega Krasa.

Svet je nato predlagal še nove popravke, ki naj jih Zveza nujno predloži deželni komisiji. Ti so v skladu z ekologijo Krasa in istočasno branijo kmetijstvo, ki je edini ekonomski sektor, ki ni v nasprotju z obrambo narave.

—o—

PREDAVANJE

Kulturno združenje »Most« vabi na predavanje.

Delitev dela in samoupravljanje, ki ga bo imel prof. Darko Bratina s turinske in tržaške univerze v ponedeljek 10. marca ob 18. uri v časnikarskem krožku v Trstu, Korzo Italija 12.

Prof. Bratina je bil rojen v Gorici leta 1942. Sedaj poučuje sociologijo na tržaški fakulteti za politične vede. Napisal je že več razprav iz ekonomsko - industrijske sociologije.

VEČ SMRTI KOT ROJSTEV NA TRŽAŠKEM

Tržaška pokrajina še vedno izgublja na prebivalstvu, čeprav priseljevanje nekoliko manjša negativni demografski saldo. V letu 1974 je prebivalstvo tržaške pokrajine padlo za 172. 1. januarja 1974 je prebivalstvo tržaške pokrajine — po podatkih, ki jih je objavila tržaška trgovinska zbornica v svojem statističnem poročilu — znašalo 301 tisoč 988 oseb, 3. decembra 1974 pa je vseh prebivalcev 301 tisoč 816. Padec je bil bolj občutljiv v Trstu samem, kjer je število stalnih prebivalcev padlo od 272 tisoč 423 na 271 tisoč 536. Število je padlo za 877. V celem letu so v tržaški pokrajini zabeležili 2 tisoč 959 rojstev in 4 tisoč 275 smrtnih primerov. Bilo je torej 1.316 več smrti kot rojstev.

MLADINA POJE

V nedeljo dne 9. marca ob 17. uri bo v Kulturnem domu v Trstu revija mladinskih zborov in ansamblov. Nastopili bodo pod geslom »Pesem mladih 1975«.

Vljudno vabljeni.

Prejeli smo

Spošt. Gospod
ARNALDO PITTONI
Predsednik Deželnega Sveta F.J.K.
TRST

Spošt. Gospod
EMILIO DEL GOBBO
Deželni Odbornik za kmetijstvo, gozdarstvo in gorsko gospodarstvo
TRST

v vednost:
Spošt. Gospodu DUŠANU LOVRIHI - Deželnemu Svetovalcu
mu Svetovalcu
TRST

Spošt. Gospodu DRAGU ŠTOKI - Deželnemu Svetovalcu
TRST

Spodaj podpisani udeleženci kmetijskega predavanja, ki ga je organiziralo Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v Trstu dne 26. februarja v srenjski dvorani v Borštu, želijo, da pristojni uradi v bodoče poskrbijo, da taka sicer zelo koristna predavanja, potekajo tudi v slovensčini, jeziku kmetovalcev, v skladu s čl. 3 deželnega statuta, zlasti pa v skladu z določili Londonskega sporazuma.

Prepričani, da boste v prihodnje poskrbeli za spoštovanje sprejetih zakonskih določb in sprejetih mednarodnih obveznosti in da nas boste seznanili z ukrepi, ki ste jih v tej zvezi sprejeli, Vam pošiljamo izraze odličnega spoštovanja.

V Borštu, dne 26. februarja 1975.

Sledijo podpisi:

tržaška knjigarna
pripravlja od 8. do 15. marca letos

KNJIŽNI TEDEN

z razprodajo plošč in folklornih predmetov.

Popusti od 10 do 50 odst. Na dan žena bomo poklonili vsem obiskovalkam mali cvetlični dar.

Vabimo vas, da nas obiščete!«

Občni zbor Slovenske skupnosti v Gorici

V soboto 1. marca je bil prvi občni zbor novo ustanovljene Slovenske skupnosti v Gorici.

V veliki dvorani Katoliškega doma se je zbralo preko sto volilk in volilcev »Lipove vejice, ki so že en teden prej na predhodnem sestanku sprejeli na znanje ukinitvev SDZ in izstop SLG, iz njenega sklopa. Dejansko so že takrat ukinili staro organizacijo Slovenske demokratske zveze in ustanovili novo Slovensko skupnost. Sprejeli so načelno in tudi podpisali statut Slovenske skupnosti v Gorici.

Izvoljen je bil tudi devetčlanski odbor, z nalogo, da pripravi in skliče prvi formalni občni zbor Slovenske skupnosti.

Pripravljalni odbor je imel v enem tednu več sestankov po goriških vaseh, kjer so se ustanovile sekcije S.S. in so izbrali tudi številčno določene svoje kandidate v Izvršni odbor Slovenske skupnosti.

Izkristaliziralo se je tudi mnenje, da je Slovenska skupnost politična organizacija Slovencev na Goriškem, ki so demokratično usmerjeni ter izven vsedravnih italijanskih strank.

Člani nove in edine slovenske politične stranke na Goriškem niso skupine, marveč vsak zaveden in demokratičen Slovenec z doseženo volilno starostjo kot posameznik in ki sprejema načela in statut Slovenske skupnosti.

Po mestu in po vseh vaseh nalepljeni slovenski lepaki z grbom lipove vejice in okoli nje z napisom Slovenska skupnost so vabili rojake na občni zbor, ki je dal resničen dokaz politične zrelosti našega ljudstva.

Občni zbor je pod vodstvom Mirka Špacapana dostojno in stvarno potekal ob zbra-

nem zanimanju in stvarnih posegih mnogih prisotnih, čeprav je trajal skoro štiri ure.

Zborovalci so najprej razpravljali o posameznih členih statuta, ki je bil z nekaterimi nebitvenimi spremembami sprejet skoro soglasno.

Po raznih pozdravih, ki so vsi izražali zgodovinski pomen enotne slovenske politične stranke, zlasti še spričo bližnjih upravnih volitev, so sledile volitve Sveta Slovenske skupnosti.

Po določenem odmoru je bila predložena ena lista za katero je bilo sklenjeno glasovanje po listkih z »da« ali »ne«. Po natančnem pregledu so skrutinatorji proglasili, da je prejela absolutno večino glasov vseh navzočih.

Izvoljeni svet mora najstarejši član sklicati v petnajstih dneh na sejo, kjer bodo izvoljeni člani predsedstva, tajništva in drugih organov Slovenske skupnosti.

Pri slučajnostih so navzoči razpravljali o katualnih političnih vprašanjih na Goriškem in so poverili dosedanji pripravljalni odbor, naj do izvolitve odbora, vodi začasne posle organizacije. Stvarna in javna so bila tudi poročila pokrajinskih in občinskih zastavnikov Ferletičeve in dr. Paulina v zvezi z glasovanji o ustreznih proračunih.

Po razpravah o članarini in članskih izkaznicah je predsednik v pozni uri zaključil prvi občni zbor prve povojne skupne politične organizacije Slovencev na Goriškem.

Svet organizacije sestavljajo:

Ambrožič Ivo, dr. Bednarik Rado, dr. Bratuž Andrej, Brajnik Marko, dr. Brešan Karel, prof. Černic Benjamin, dr. Brešan bald, dr. Battista Roman, Durček Darko, Ferletič Bruno, Florenin Ivo, dr. Gergolet

Maks, Hladnik Boris, Klanjšček Niko, Koršič Hadrijan, Koncini Nevio, Prinčič Ivan, Prinčič Oskar, Puntar Ivan, Radetič Franc, Sirk Hadrijan, Špacapan Mirko, Šturm Jožef, dr. Šturm Vlado, Tabaj Božidar, Terpin Marjan, Valentinčič Emil.

V nadzorstvo: Komjanc Simon, prof. Kranner, dr. Makuc Andrej, dr. Kerševan Silvan, Maraž Alojz.

Razsodišče: Koršič Andrej, Koršič Ciril, Terpin Ciril, Pintar Aleš, dr. Špacapan Bernard.

—o—

PRORAČUNSKA RAZPRAVA V GORICI

Na zadnji občinski seji je bila zaključena debata o občinskem proračunu.

Svetovalec dr. Paulin je glasoval proti, s čimer je izrazil tudi voljo večine volilcev Slovenske skupnosti, ki jo zastopa v goriškem občinskem svetu.

Izjavil je da občinska uprava ni izpolnila svojih obljub glede gradnje slovenskih šolskih stavb, prav tako tudi ne kar se tiče podpor našim šolam in tudi za izpeljavo slovenske toponomastike ni občina storila še ničesar.

Slovenska skupnost zato še čaka in bo po stvarnih ureditvah teh odprtih vprašanj usmerila svojo politiko do večine.

POGREB

V začetku tedna so v Gorici slovesno pokopali bivšega ravnatelja državne knjižnice dr. Guida Manzinija. Po rodu je bil iz Firenc. Po končanih študijah je prišel leta 1950 v Gorico za ravnatelja državne biblioteke. Na svojem mestu je razvil živahno kulturno dejavnost tudi kot urednik obzornika »Studi Goriziani«. Zelo je prispeval tudi za stike s slovenskimi kulturniki. V knjižnico je stalno uvrščal vse nove slovenske knjižne izdaje.

Izrednemu pobudniku kulturnih stikov med Slovenci in Italijani ohranimo tudi mi blag spomin.

Boris Pahor

MINI DNEVNIK

II.

O praznovanju v Donizettijevi ulici.

Javoršek priznava, da je zliil vse pomije in izpraznil vse bolniške pljuvalnike na Edvarda Kocbeka, ker je zvedel, da se bo odzval vabilu in šel med tiste, ki so »bili njegovi ideološki a'i celo oboroženi sovražniki«.

Prvo vprašanje: Zakaj soustvarjalca Osvobodilne fronte Ljubljana ni povabila v eno izmed svojih dvoran, da bi ga počastila za sedemdesetletnico? Kaj ne bi tudi kot Prešernov nagradjenec za poezijo Kocbek to zaslužil? Ali pa zato, ker je kristjan, ne sme preveč izstopati, njegov pomen ne sme priti preveč do veljave?

Po kakšni logiki nekoga domá zapostavljaš, obenem pa ne maraš, da ga počastijo zunaj dóma? Da ga boš zdresiral? Po treh neuspešnih desetletjih?

Ulica Donizetti. Tam je sedež katoliške prosvete. Morebiti je res tudi kak »nekdanji ideološki ali celo oboroženi sovražnik« osvobodilnega boja pri tisti prosveti, vendar tista prosveta sodeluje z matični zvesto prosveto (ulica Geppa) na Prešernovi proslavi, na diskusijski srečanja v ulico Danizetti hodijo tudi komunistični publicisti, celo komunistični občinski svetovalec se prikaže v tistih okuženih prostorih. Tudi kak matični predstavnik je že pre-

stopil prag tistega sedeža. (Celo generalni konzul FRL Ivan Renko je bil te dni tam!) (Pripisal 20. februarja 1975).

Kocbek pa ne bi smell

Zakaj?

Za kazen? Ker je ostal kristjan, mora biti še naprej v karanteni in proslavljati svoj jubilej samo v družinskem krogu?

A k vsemu temu nizanje zlonamernega nesmišlja je potrebno dodati še Javorškovo korenito nerazgledanost o tem, kaj je zamejska stvarnost. Ko bi se kaj zanimal ne samo za kako zamejsko gostilno, ampak za potrebe političnega in kulturnega življenja na Tržaškem, Goriškem on na Koroškem, potem bi mu oba konzula, tisti v Trstu in tisti v Celovcu, lahko povedala, da je delitev na »pridne«, to je rdeče, in »hudobne«, to je katoliške Slovence že nekaj časa ad acta. In tudi ko ne bi bila, bi se moral prav slovenski pisatelj potruditi, da bi čimprej take ločitve odpravili. Zakaj ne italijanska ne avstrijska ne madžarska država ne sprašujejo po svetovnih nazorih, ko slovenski živeč asimilirajo.

Zato je Edvard Kocbek naredil narodno-kulturno pozitivno dejanje, ko je prišel brat svoje pesmi katoličanom (bilo pa nas je kar precej tudi drugače obarvanih!); če pa so ga kakí njegovi nekdanji so-

vražniki prišli poslušat, je to samo priznanje več Kocbekovemu ugledu, saj Kocbek svoje medvojne vloge ni nikakor zanikal!

III.

o Bogoljubu in o Ognjišču.

Ne vem, če je po vojski izhajal kak Bogoljub, vem pa, da izhaja Ognjišče legalno in priznati je potrebno, da so, kar se tiska tiče, v Sloveniji katoličani dosti na boljšem kakor na primer tisti v Litvi.

Zakaj ne bi kristjan dal intervju katoliškemu listu, ki legalno izhaja? Ker je zelo dobro urejevan? Ali ker z intervjujem postane še bolj popularen, kot že je?

Javoršek pravi, da je bilo Ognjišču za Kocbekov jubilej »natanko toliko kot za predsedemdesetletni sneg.« Morebiti je bilo za koga res tako. A za številne mlade ljudi (nekaj sem jih imel priložnost tudi sam spoznati), ki jim je osvobodilni boj zgodovinska prelomnica slovenskega narodnega vzpona, je Edvard Kocbek posebjanje velikega dela upornega vernega slovenstva. Naj Jože Javoršek vzame v roke debelo knjigo o štajerskih žrtvah, pa bo videl, kako je večina, preden je darovala življenje za svobodo, pisala domačim, da se bodo spet snili v onostranstvu.

Moder politik bi moral vendar prav z izkazovanjem priznanja takim ljudem, kakršen je Edvard Kocbek, navezati mlade kristjane na tradicijo osvobodilnega boja, ker je ta pač bil vsenaroden in ne

(Dalje na 7. strani)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

»Tri četrtine lune« na odru Kulturnega doma

Prejšnji petek je bil v Kulturnem domu premierski abonma za Squarzinovo dramo »Tri četrtine lune«, že pred premiero pa smo jo lahko gledali trikrat, enkrat v Gorici, dvakrat pa v Trstu. Pravilno je storilo vodstvo gledališča, da jo je uvrstilo v svoj spored, morda nekoliko kasno. Danes že skoro ni več delo aktualno, tako kot je bilo vsaj pred desetimi leti. Tedaj je bila drama res prvič igrana v slovenščini. Ko bi se ne ponavljala ta netočnost, da gledališče namenoma zamolči prvo uprizoritev v slovenščini, bi se ne splačalo tega omenjati. Ker pa je to ponovno, kljub temu, da je bilo vodstvo obveščeno o tem, pa moramo poudariti, da je tržaški radio že uprizoril to Squarzinovo delo in tudi še nekatera druga italijanska dela, ki jih je potem gledališče igralo. Na radiu je bila igra na sporedu prvič 2. junija 1962, nato pa tudi ponovljena dve leti kasneje na isti dan. Prvič jo je prevedel za radio prof. Vinko Beličič in se zdi trošenje sil, da jo da vodstvo ponovno prevajati. Ni naš namen, da bi primerjali oba prevoda, spomnili bi morda samo na naslov, ki ga je izbral Beličič »Zadnji krajec«, kar je morda bolj slovenski smisel naslova kot »Tri četrtine lune«.

Radio je potem spremenil Beličičev naslov, ker je že najavil drug naslov. Pravilno bi bilo tudi za bodoče, da bi vodstvo gledališča omenilo prvo uprizoritev, ali pa, če hoče biti točno, da bi omenilo, da je njihova uprizoritev prva na odru. Zaradi resnice

Drama sama je zanimiva, ker zajema snov v tistem času, ko je bila zadnja ura slovenski šoli na Primorskem, tedaj, ko je bil prosvetni minister Gentile in ko so bile črne srajce že na pohodu. Prvo dejanje je nekaka priprava na tisto, kar se razpleta kasneje. Vendar je prvo dejanje tako zelo važno, da ne miremo razumeti kasnejšega razpleta, če ne poznamo začetka. Koncem prvega dejanja se namreč Enrico ubije in vse ostalo je potem iskanje vzroka.

Režiser Jože Babič je oživil dramo, je delno tolmačil z retrospektivnimi scenami, tako, da Enrico leži mrtev na tleh, ko govore o njem, vendar se zdi, da je tak način mogoč samo v filmu, na odru pa zaradi vseh šumov, zaradi prihajanja in odhajanja prej moti. Razen tega morda ni bila zadosti jasno podčrtana ravnateljova kriza pri samomoru Enrica, morda zaradi linearne vloge, ki jo je igral. Res, da je on prepričan v svoj prav, vendar bi se le moral zdrzniti ob razkrinkanju. Režiser se je gotovo zelo potrudil za čimboljšo in čim razumljivejšo zgodbo, pa mu morda to le ni tako uspelo, kot je želel.

Tudi pri zasedbi vlog ni imel najboljših roke. Enrica Rambollija je tolmačil Igor Sancin. Zelo se je potrudil, zelo prizadeval in je res težko v ansamblu najti tako mladega človeka za vlogo kot je potrebna tu. Po drugi strani pa je to zelo važna vloga, ki zapusti sled v vsem delu. Zanj gre, ko odkrivajo vzroke njegove smrti, dognati hočejo, kakšno vlogo je imel pri njegovi smrti ravnatelj. Zato bi morala ta vloga zapustiti močan vtis. Sancin ima precej dobro govorico, čeprav nekoliko zaneseno in patetično, a glavno je njegov nastop: roke nekako

ne ve, kam bi položil, njegova hoja, njegovi veliki koraki in tako dalje. Morda bo še našel svoj izraz, a je verjetno le bolje, če ga išče še nekaj časa na odru amaterskega gledališča. Tudi njegova sestra Eliza Bogdana Bratuževa ni v celoti prepričala. Delno že, a v najbolj tragičnih scenah nismo imeli občutka resničnosti, čeprav je v danih razmerah ona še najbolj rešila to vlogo. Seveda je neprimerno boljša kot pa Enrico.

Zelo lepo podobo je ustvaril Livij Bogatec v Mauru. Kot bogoslovec je primerno zadržan, ko pa išče resnico, jo zahteva neusmiljeno z vsem ognjem. Linda Caharijeva je nekoliko zanesena, ker pač igra mlado dekle; v takih primerih je Caharijeva zmeraj ali vsaj običajno, nekam nenavadna. Gianni Adrijana Rustje je malce presilen. Njegovi poudarki so preveč kričeči, a sicer se ujema z ostalimi vlogami. Glavno in odgovorno vlogo ima ravnatelj Staneta Starešiniča. Njegov lik je ubran na mladega energičnega človeka, ki skoraj ne pokaže kakega čustva ali vsaj kake variante. Je dosleden in prepričljiv človek, ki niti na koncu ne veš, kje so njegove simpatije. Malo motijo njegove neizpolnjene vrzeli v besedilu.

Joško Lukeš je izoblikoval z že znanimi priemi profesorja Casalisa. Verjetno je režija zahtevala takšnega kot ga je Lukeš igral, žal je bil smešen in osmešen. Mislim, pa, da bi morala vendar iz njegovega nastopa govoriti velika človeška toplina, velika izkušnost in velika dobrota. Tega pa njegov lik ni dosegel.

Zelo dosleden je bil inšpektor Butti Antona Petjeja. Že njegov prvi nastop in potem njegova dosledna in neizprosna pot, ga uvršča med zelo plastične like. Prof. Clementija je igral Colja s polno mero razumljivosti in odgovarjajočega zanosa. Kmečka žena pa je bila po mojem mnenju mnogo preodrezava, preveč uporna, kakor da bi ji ravnatelj kaj hotel. Taka preprosta ženica, ki je prišla s kmetov in prinesla ravnatelju košarico dobrot, četudi ponosna, gotovo ni prišla s takim pokončnim in zahtevnim korakom kot smo videli tokrat Lidijo Kozlovičevu, ki jo je sama dobrota. Verjetno je

bila tudi tu kaka zamisel režije. Benjamin Alojza Miliča je miren, preudaren, boječ pred ravnateljem, invalid brez roke, kar je predvsem danes v Italiji predpisano. Poleg njega nastopa še v manjši vlogi Zlata Rodoškova kot Enricova mati in dva učenca. Sceno, ki je lepa in smiselna je zamislil Klavdij Palčič, kostume, ki odgovarjajo dobi pa sta oskrbela Marija Vidau in Klavdij Palčič. Lektorica je bila Majda Križajeva. Zelo smiselne in odgovarjajoče glasbene poudarke je zamislil Sergij Pahor.

J. P.

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV V TRSTU ulica Donizetti 3/I vabi v ponedeljek, 10.III. na večer, na katerem bo prof. Vinko Beličič predstavil svojo knjigo NEKJE JE LUČ Začetek ob 20.15.

V torek so odprli v Nemškem kulturnem inštitutu v Trstu razstavo grafik treh münchenških umetnic: Bele Bachem, Margit Hefft-Michel in Helge Jahnke. Odprta bo do 21. t.m. Dne 10. in 11. t.m. pa bodo v inštitutu predavanja in debate o vzhodnih in zahodnih gospodarskih sistemih.

Znana zagrebška filozofska revija »Praxis« je prenehala izhajati. Tako je sklenil uredniški svet, ker je bila reviji, ki je zastopala ideje »nove leve«, odrečena nadaljnja podpora iz kulturnega sklada hrvaške republike pa tudi v zvezi z odstavitvijo skupine profesorjev beograjske filozofske fakultete, ki so sodelovali v »Praxisu«.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom
LUIGI SQUARZINA
TRI ČETRTINE LUNE
prvič v slovenščini!

v petek - 7. t.m. ob 16. uri - abonma red H
v petek - 7. t.m. ob 20. uri -
v soboto - 8. t.m. ob 17. uri -
v soboto - 8. t.m. ob 20.30 - abonma red B
V torek - 11. t.m. ob 15.30

GOSTOVANJE MLADINSKEGA GLEDALIŠČA
IZ LJUBLJANE
A. LINDGREN
PIKA NOGAVIČKA

Predstava »Pika nogavička« bo na sporedu pet zaporednih torokov

Še en zelo slab slovenski film

Več kritikov, posebno mladih, je v slovenskem tisku ostro kritiziralo novi slovenski film »Pomladni veter« režiserja Rajka Ranfla. »Razglednice Ljubljane v barvah«, je označil eden teh kritikov ta Ranflav film. Zapisal je tudi (»Delo«, 1. marca): »Neresničnost, nedodoljanost, skrajno pretiravanje, igranje študentarije vsaj za deset let prestarih igralcev itd. so značilnosti tega filma... Iz filma veje veter neumnega obnašanja žensk, naših študentk, še bolj norega šemljenja v dolge večerne obleke na raznih plesih, norenja za fanti, skupinskega seksa v študentovski sobi, delovno okolje pa kot da ne obstaja. Niti enega resnega dekleta nismo mogli videti, niti enega resnega študenta (čeprav tudi to ne bi rešilo filma), niti ene slike, ki bi zmanjšala izkrivljeno resnico... Lahko smo prizadeti zaradi teh banalnosti in zaradi dej-

stva, da je slovenska kulturna skupnost odštelala za ta film okoli tristo milijonov starih dinarjev, oziroma da smo toliko odšteli zanj vsi zaposleni Slovenci, ki plačujemo prispevek od našega osebnega dohodka za kulturne storitve.«

V isti številki »Dela«, piše drug mladi kritik. »Če gledaš ta film, ugotoviš, da o študentovskem življenju ne veš ničesar, pa čeprav si že nekaj let študent in na vso žalost stanuješ v študentskem naselju. Na žalost zato, ker se v tem filmu jasno vidi, če se sploh kaj vidi, da so vsi študentje pijanci in pretepači, vse študentke pa samo čakajo, kdaj bodo lahko dobile kakšnega fantka v posteljo ali pa kakšnega arhitekta z avtomobilom... Tisti seks in podobno kar je v filmu po študentsko, nima nobene zveze z ljubeznijo...«

Sodobno kmetijstvo

Spomladansko pretakanje vina

Vedno poln sod

Za ravnanje z vinom je potrebna velika praktična izkušnja. S tem, da smo vino dali v sode, nismo še zdaleč opravili. Stalno je npr. treba nadzorovati, ali je sod poln. Izhlapevanje vina, zlasti pa pogosto pukušanje povzročajo, da se v izpraznjenem prostoru na površini vina razvijajo škodljive drobnosti, katerim je zrak nujno potreben. Kanova glivica in očetne bakterije se namreč kaj rade naselijo v nepolnem sodu. Nevarnost, da postane vino v nepolnem sodu bolno, je tem večja, čim manj alkohola in čim več hranilnih snovi in sladkorja vsebuje vino. Prav letošnja vina vsebujejo na splošno manj alkohola, mrzlo vreme ob trgatvi je marsikomu nagajalo pri vrenju. Taka vina so zato izpostavljena boleznim. Paziti moramo tudi, da je pri takih vinih sod vedno poln. Močno alkoholna vina so bolj odporna proti raznim boleznim, toda kljub temu mora biti sod nenehno poln, ker bi vino sicer izgubilo svežost in buket. Dolivamo z istim vinom.

Ko se toplota prične dvigati

V dobi, ko kletna temperatura narašča, postanejo nekatera vina motna. To je sicer naraven pojav, a obstaja nevarnost, da se tako vino pokvari. Zlasti to velja za vina, ki iz katerega koli vzroka jeseni niso do kraja prevrela in je v njih ostala določena količina nepovretega sladkorja. Tako vino bo spomladi ob dvigu temperature začelo kipeti.

Najbolj so v nevarnosti vina, ki imajo pod seboj še droži, taka torej, ki niso bila nikoli ali že dolgo pretočena.

Nekaj dni pred pretakanjem dodamo takim vinom enososino, ki ga uporabljamo strogo po navodilih. Po 5 dneh pretakamo, ne da bi žveplali. Spomladansko kipenje lahko izvršimo tudi tako, da nabavimo selekcionirane kvasnice. Na sod damo kipelno veho, ki na sodu ostane toliko časa, dokler vino ne postane trdo. Ko se po kipenju

vino zbistri, ga pretočimo. Na ta način ga rešimo ostalih drožij.

Če vino ni prijetno, temveč normalno trdo, pa kljub temu nekoliko zaudarja, ker ga že dolgo nismo ali nikoli pretočili, to stori mo zdej. Glavno, da se curek vina na zraku lomi, da se torej vino doobra prezrača.

—o—

REFERENDUM PROTI LOVU

Pokrajinska zveza neposrednih obdelovalcev zemlje v Trstu, skupno s Pokrajinskim odborom za varstvo kmetijstva in okolja poziva kmete, naj podpišejo za referendum proti členu 842 civilnega zakonika, ki kot znano dovoli lovca prost vstop na privatna zemljišča z vsemi negativnimi posledicami za nasade in domačo žival.

Zveza in odbor zahtevata, da se člen 842 takole spremeni: »Nihče ne sme stopiti na tuja zemljišča zaradi lova in ribolova, ali pa iz katerega koli drugega namena brez dovoljenja lastnika.«

Zbiranje podpisov je vsak dan v občinskih uradih tržaške pokrajine od 10. do 12. ure.

ZMAGA LEPE PESMI V SAN REMU

Na festivalu v San Remu je letos končno zmagala res lepa in pomenljiva, resna pesem »La ragazza del Sud« (Dekle z juga), ki jo je zložila in pela doslej neznana pevka Gilda (Rosangela Scalabrino), hčerka revnih kmetov blizu Vercellija, študentka petega letnika medicine. S petjem si zaslužila študij, a doslej je pela le na majhnih prireditvah. Težko pa je razumeti nevoljo, s katero je italijansko časnikarstvo sprejelo njeno zmago. Očitno bi bili hoteli, da zmaga kakšen »big« z običajno popevko, skrpno s koščki iz vseh mogočih nekdanjih melodij in z rimami »cuore, amore«. Simpatično pri letošnjem festivalu v San Remu je bilo prav to, da letos med nastopajočimi ni bilo »bigov« — nadutih popevkarskih mogočnejšev — ampak novi obrazi in skoro neznana imena.

S TRŽAŠKEGA

SEMINAR ZA UČITELJE SLOVENSČINE

V Kulturnem domu je v teku petdnevni seminar za učitelje in profesorje slovenščine na slovenskih šolah na Tržaškem. Tečaj je prirejen v skladu s sporazumi italijansko-jugoslovanske mešane komisije. Na njem predavajo profesorji z ljubljanske univerze, s Slovenske akademije znanosti in umetnosti in z raznih drugih ustanov. Slovenske učitelje na našem ozemlju seznanjajo predvsem z novimi pedagoškimi metodami pri pouku slovenščine in z različnimi značilnostmi slovenskega jezika.

SAHOVSKI VEČER V SLOVENSKEM KULTURNE KLUBU

Zadnjo soboto sta v klubu člana Adrijan Pahor in Marko Oblak na kratko orisala zgodovino igre in njen izvor; nato nam je Adrijan Pahor pokazal, kako se razne figure premikajo in kako sploh igra poteka. Navdušeni člani so na koncu predavanja razvili debato. Sledil je ples.

V soboto 8. t.m. bomo v SKK imeli dr. Filipa Warascha, ki nam bo govoril o »Perspektivah koroških Slovencev po volitvah«.

RAZSTAVE

V Galeriji Forum je bila odprta 1. t.m. razstava francoskega slikarja Leona Gischia, ki se je rodil leta 1903 v Daxu (Landes) v Franciji kot sin piemontskih izseljencev, živi in dela pa v Parizu in Benetkah.

Tržaški slikar Deziderij Švara razstavlja od 1. marca v goriški galeriji »Il Torchio«.

V Tržaški knjigarni razstavlja Ivo Petkovšek.

VABIMO NAROČNIKE IN BRAVCE

da naj nam pošiljajo v objavo obvestila o kakem dogodku, o katerem želite, da bi bil javljen v listu, npr. o rojstvih v prijateljskih družinah, čestitke ob doseženi diplomi, o smrtih itd. Obvestila so brezplačna. Večkrat če kdo obrne na uredništvo, zakaj nismo objavili sporočila o kakem takem dogodku. Toda iz tehničnih vzrokov lahko objavljamo samo tista, ki so nam poslana v objavo, sporočena po telefonu itd. Vsa taka sporočila radi brezplačno objavimo, razen če gre za plačan oglas ali osmrtnico.

Uredništvo

MINI DNEVNIK

(Nadaljevanje s 5. strani)

samo komunističen. Zato je politično bedasto očitati Kocbeku, da dà intervju Ognjišču, ko pa ničesar bistrega ne ukreneš, da bi tiste mlade katoliške bralce pridobil! Politiki pa so se sporazumeli z Vankanom, Kocbeka pa zavrgli.

Q. kako si mi bister, Jože Javoršek!

IV.

Q radijski postaji Deutsche Welle.

Najpoprej bi rekel, da bi morala ljubljanska radijska postaja povabiti Edvarda Kocbeka na pogovor ob njegovem jubileju; in če bi Kocbek pogovor za ljubljansko postajo odklonil, sprejel pa pogovor na nemški radijski postaji, potem šele bi mu lahko kdo kaj očital.

Praksa tako imenovanih »revolucionarjev« pa je, da nekemu ne dajo možnosti, da bi javno nastopal, če pa ta nekdo sprejme ponudbo drugih, ga hitro obtožijo, da se je spečal s hudičem, to je z reakcijo.

A naj si bomo na čistem. Ker je prijatelj Zaliva poslal fotokopijo Kocbekovih odgovorov na Deutsche Welle, imamo črno na belem dokaz, da ni Edvard Kocbek rekel ničesar, česar ne bi evropska javnost že zdavnaj vedela. Nova sta samo vprašanje o Javorškovih napadih in Kocbekov odgovor, da »je najhujše, kar more človek doživeti, nevreden nasprotnik.«

Neizpodbitno je, da je njegova definicija o »nevrednem nasprotniku« pravilna. Če naj k temu dodam, da je najvišji predstavnik SZDL Slovenije Miri Miheličevi, predsednici slovenskega PEN kluba, ko se je zavzemala za bolj kulturno pisanje o Edvardu Kocbeku, odgovoril, da se PEN klub nima vtikati v politiko; če ljubljansko De'o ni objavilo nobenega pisma, bralcev, ki so protestirali proti Javorškove-mu nesramnemu pisanju; če vse to upoštevam — potem res ne vem, kje je večja doza mračnjastva, ali pri Deutsche Welle ali v Javorškovi okolici.

(Dalje)

V sredo zvečer je predaval v Kulturnem domu prof. Anton Slodnjak o »slovenski moderni«. Iz del Župančiča, Murna, Ketteja in Cankarja pa so recitali igravci SSG Miranda Caharija, Jožko Lukeš in letošnji Prešernov nagrajenec Stane Raztresen. Predavanje je pritegnilo veliko občinstva, zlasti mladine.

V Društvu slovenskih izobražencev je bil v ponedeljek zvečer predstavljen župnik Guion iz beneške Slovenije, avtor znane knjige »La gente delle Valli«. Prejšnji ponedeljek pa je predstavil svojo zbirko »Iz oči v oči« pesnik S. Janežič. Obakrat je bila zelo lepa udeležba.

Le s težavo smo se odločili priobčiti spodnjo zbugo mladega slovenskega mojstra Barleta na jugoslovanskem državnem prvenstvu v Novem Sadu. In to ne, ker bi oporekali njegovemu pogumnemu tveganju, tisti pametni nespameti, ki je v zapletenih pozicijah prav tako na mestu, kot je matematično preračunavanje variant v enostavnejših, temveč zato, ker nas je razočaral medel in ohlapen nasprotnikov odgovor. Tak se vsaj javlja zunanjemu opazovalcu, ki od igralca v težavnem položaju terja nezmotljivost, pri tem pa si gladko odmisli vse psihološke pritiske, ki jim je revež izpostavljen.

Je bila žrtev belega lovca v 11. potezi korektna? Težko bo kdaj dokazati to kakor tudi nasprotno. In če bo še zmerom težko natančno določiti, katera poteza naj bi črnega odločilno pogubila, je razmeroma lahko kritizirati celo zaporedje njegovih izbir.

BARLE - RAIČEVIČ

Odklonjeni damin gambit

1. Sf3 d5, 2. c4 e6, 3. d4 Sf6, 4. Sc7, 5. Lg5 0—0, 6. e3 b6, 7. Ld3 Lb7, 8. Lf6 Lf6, 9. cd5: ed5, 10. h4 c5, 11. Lh7: + Khe, 12. Sg5% Kh6.

Seveda ni bilo mogoče tukaj igrati 12. ... Kg8 zaradi nadaljevanj:

A) 13. Dh5 Te8, 14. Df7: + Kh8, 15. Db7, ki ob neokrnjenem napadu zagotavlja belemu še materialno premoč, in

B) 13. Dh5 Lg5, 14. hg5: f5, 15. g6, ki se konča z matom.

Edina alternativa bi bila takojšnja 12. ... Lg5, 13. hg5: + Kg6. V primeri z igrano potezo ima to nadaljevanje za črnega prednost, da na 14. Dd3+ lahko odkovori s 14. ... f5. Po drugi strani pa bi omogočila belemu 14. Dh5+ z nepredvidljivimi zapletmi. Kdo more zato kriviti črnega, če se ni zanjo lahkomišelnost odločil?

13. Dd3 Lg5, 14. hg5: + Kg5, 15. e4.

Poteza, ki utira pot beli dami in ki žene kmeta v naskok na črnega kralja, ne more biti slaba. In vendar smo mnenja, da ni črni pri kopici odgovorov, ki so mu bili na voljo, izbral ravno najboljšega. Če je res

A) 15. ... Th8? izven debate zaradi 16. Dg3+ Kf6, 17. D35+ Kg6, 18. Df5 mat in če je

B) 15. ... Dd7? bržkone tudi usodna, saj po 16. e5 nima črni ne odgovora 16. ... Df5 (17. Th5+) ne 16. ... Dg4 (17. Th3) niti 16. ... f5 (Dg3 mat) niti 16. ... f6 (17. f4+) in če je prav tako slaba

16. ... de4?, 16. Se4: + Le4, 17. Dg3+ (ne pa takoj 17. De4: zaradi 17. ... Te8) Kf6, 18. De5+ Kg6, 19. De: + itd., pa bi bil črni poskusil s perspektivnejšim nadaljevanjem.

D) 15. ... f5, po katerem ni zmaga belega prav nič jasna, ali z

E) 15. ... Kg6. N pr.: 16. e5+ f5, 17. ef6: (en passant) Kf6, 18. 0-0-0. No, črni je igral takole:

15. ... Kg6, 16. 0-0-0 c4 (poteza, ki ji ne vidimo smisla), 17. Dg3 Te8, 18. Th7 Ke6, 19. ed5: + Kd7 (ali 19. ... Ld5:, 20. De5+ itd.).

In zdaj sledi znani manever («Tartakoverjeve stopničke»):

20. Dg4+ Kd6, 21. Df4+ Kd7, 22. Df5 Črni se vda.

Na 22. ... Kc7 bi sledilo 23. Sb5 mat. Na 22. ... Kd6 pa 23. Sb5+ Ke7, 24. Te1+ Kf8, 25. Th8 mat.

Dekle z zaprtimi očmi

11

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

»Marija Durand.«

»Izvrstno! Marija Durand, to ime si je lahko zapomniti. No, gospodična Marija Durand, v imenu osebja hiše Hughe et Cie mi je čast in posebno veselje, da vas pozdravim: dobrodošla!«

V tem hipu je zaškripalo široko leseno in izrezljano stopnišče pod težkim korakom in v somrašu veže se je odrazil zaripel, nabuhel obraz z vidnimi brki.

»Melanija, to je nova hišna,« je predstavil sofer gospodično.

Toda obličje Melanije se ni obrnilo proti moškemu: iskalo je obraz novodošle ženske... »novinke.«

Prav rovtarsko si je ogledovala njen obraz do vseh potankosti.

In razlika med obema se je na mah pokazala.

Ta lepa — ona okrutna.

Lepa poveša oči... Okrutna je nezaupljiva in skuša dognati, kaj se skriva za tem belim čelom, za temi žalostnimi očmi, za tem boječim in nepredirnim obrazom.

Kaj je pač izsledila okrutnica? Da bo nemara to dekle pravo slabče... In tako je prav, zakaj tako jo bo lahko imela v oblasti kot vse prejšnje.

Šele po vsem tem podrobnem ogledu in ugotovitvah se je njeno kuhinjsko veličanstvo blagovolilo nasmehnuti.

»Prihajate, kajne, zaradi službe sobarice?«

»Ja.«

»Najprej in predvsem, ali nimate 'krompirjeve bolezni'?«

»Ne razujem...«

»Vprašam vas: ali niste tuberkulozna?«

»Ne.«

»To zato, punčka moja, ker se mi zdite malo bledikasta... in služba je trda... Opozarjam vas rajši takoj. Odveč bi bilo praviti gospe da sem vam to rekla. Končno pa lahko vseeno poskusite... Pošilja vas župnik od Sv. Frančiška Saleškega, kajne?«

»Toda, ali oddajate službo vi ali — gospa?«

»O, punčka moja, tukaj sem gospa jaz! Pa saj boste vendarle takoj govorila z gospo... Vtopite tod!«

Sofer se je pripravljaj, da odpre vrata malega salona.

»Ne, ne tistih vrat!... Tu-le! Ali ste ob pamet, Celestin?«

Kuharica odpahne vrata nekakšne pisarne, uporabljive v razne namene.

»Sedite! Obvestila bom gospo. Saj res, kako se pa pišete?«

»Marija Durand.«

»Ja, sem si mislila, da morate imeti kakšno tako bolj kmečko ime.«

In debela ženska, ki jo je bil možak klical Melanija, je odšla spet s težkimi koraki po stopnicah navzgor, da so druga za drugo škripale pod njeno težo.

Sofer, ki je ostal sam z Marijo Durand, je dobrohotno pomežiknil.

»Menim, da bo šlo. Zdi se mi, da ste ugajali Melaniji! In Melanija, no, je Melanija! Sicer je pa ta hiša dobra, naj reče kdo, kar hoče... Imeli boste 300 frankov in vino povrhu.«

»Ga ne pijem.«

»Predvsem: ne povejte tega! Bo prišlo nam drugim prav... Ah, vi torej ne pijete vina... To je že takoj ena dobra točka. Če bi Melanija to vedela! Kar trdoglavo bi se zavzela pri gospe za vas! Končno pa, ponavljam, tu ni bogvekaj dela... Ampak nekaj je neobhodno potrebno, ugajati Melaniji...! Zakaj ona je, kakor vam je dobro povedala, gospa... in gospa je — gospod... Če se vam posreči, da si to stvar takoj spočetka dobro vtisnete v svojo glavico, potem ste rešeni. Jaz grem. Nekdo prihaja.«

V resnici je nekdo prihajal. Tokrat so se čule dvojne stopinje: gospa in Melanija.

Prva je vstopila obilna gospa v prekrasni japonski jutranji halji, z zlatom bogato nakičena in po modi.

Sedla je v naslanjač, vzela svojo naočnico in premerila še ona Marijo Durand od glave do pet.

Koj po prvih vprašanjih je čutilo dekle, da je Melanija že imela svoje prste vmes.

»Ja, deklica moja, vseč ste mi... še kar precej. Ali ste trdnega zdravja?«

»Še nikoli nisem bila bolna, gospa.«

»Od česa so umrli vaši starši?«

»Od žalosti, gospa.«

(Dalje)

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

pohištvo

KOZMAN

VABIMO cenjene odjemalce naj obiščeje **NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM** v Ulici Castaldi 3 v Trstu - Tel. 762966 (pri Trgu Garibaldi).

OGLEDALI si bodo med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov z n a n e TOVARNE M E B L O (kmečke dnevne sobe, skrinje, kmečki koti itd.) in velik izbor kuhinj Podjetja CUMINI.